

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžf/58/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201488
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012201488.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: JOMADO, s.r.o., Hlavná 600, Streda nad Bodrogom, IČO: 36 588 547, zast. JUDr. Pavlom Gombosom, advokátom, so sídlom Moldavská cesta 21/A, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100305/1/1211439/2012 zo dňa 16. októbra 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/237/2012 - 29 zo dňa 12. júna 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/237/2012 - 29 zo dňa 12. júna 2013, p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov, keď žalobca v stanovenej lehote nepredložil súdu požadované doklady na preukázanie ním tvrdených skutočností, teda, že by jeho pomery odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Tieto doklady žalobca súdu nepredložil ani v dodatočnej lehote, o ktorej predĺženie súd žiadal a ktorej krajský súd vyhovel.

Krajský súd ďalej uviedol, že žalobca ako právnická osoba bol zapísaný do Obchodného registra SR za účelom podnikania. Nepriaznivá finančná situácia žalobcu je dôsledkom skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a s podnikaním súvisia. Ak by nepriaznivá finančná situácia bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie rizika spojeného s podnikaním na štát, čo je neprípustné. Skutočnosti tvrdené žalobcom - neprimerané zaťažovanie spoločností, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov zo strany daňových úradov, blokovanie majetku, sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné. Žalobca nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „O. s. p.“).

Proti predmetnému uzneseniu podal v zákonnej lehote dňa 25. júna 2013 žalobca odvolanie, v ktorom sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd prizná oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Uviedol, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s p. C. E.. Súčasťou zámeru zaťažiť

žalobcu a spoločnosti personálne prepojené s p. C. E. sú stovky výziev, miestnych zisťovaní a ústnych pojednávaní, kde daňové orgány vyžadovali účasť p. C. E. ako osoby nezastupiteľnej a vyžadovali tisícky odpovedí bez reálnej výpovednej hodnoty, pričom poukázal, že 30. marca 2010 bolo p. E. doručených 13 protokolov o výsledku daňovej kontroly v 12 s ním personálne prepojených spoločnostiach, ako aj to, že v septembri 2009 sa u subjektov personálne prepojených s p. E. vykonávalo viac ako 300 daňových kontrol a ďalšie kontroly sa otvárali. Voči tomuto postupu sa uvedené spoločnosti bránili uplatnením svojich práv súdnou cestou a sú účastníkmi niekoľko desiatok (až stovák) súdnych sporov. Ani jedna z vyššie uvedených súdnych vecí nebola právoplatne ukončená v neprospech týchto subjektov, Krajský súd v Košiciach v cca 190 prípadoch právoplatne konštatoval nezákonnosť postupu daňových úradov a vo veci sp. zn. 7S/110/2011 zo dňa 11. januára 2012 v obdobnej veci bol rozsudok zrušujúci rozhodnutie žalovaného potvrdený aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 2Sžf/16/2012 zo dňa 23. októbra 2012. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že vo veci nejde o zjavne neúspešné uplatnenie práva.

Ďalej uviedol, že vzhľadom na pokračovanie v daňových kontrolách, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov, blokovanie majetku a aj z dôvodu negatívnej medializácie, spoločnosti spojené s p. E. (teda ani žalobca) nemôžu vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z uvedených dôvodov sa spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, ktorou by mohol voľne disponovať, rovnako nemá žiaden hnutelný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť a ktorým môže disponovať. Nesúhlasil s krajským súdom, že tieto skutočnosti sú v predmetnej veci irelevantné, nakoľko práve tieto vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje súdny poplatok uhradiť, t. j. pomery žalobcu oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobcovi prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Krajský súd nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by k prenosu podnikateľského rizika na štát, tento postup nemá oporu ani v právnej praxi a ani v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom v tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008, 5Obo/19/2008 zo dňa 30. júla 2009, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/39/20012.

Žalobca nesúhlasil s tvrdením prvostupňového súdu, že nepreukázal ním tvrdené skutočnosti. Prvostupňový súd má vedomosť o stovkách podaných žalôb spoločnosťami personálne prepojenými p. E. a rovnako má vedomosť o množstve súdnych rozhodnutí v prospech týchto spoločností. Súd rovnako nevyzval žalobcu na doplnenie žiadnych dôkazov, nevykonal žiadne dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta O. s. p.) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 138 ods. 2 O. s. p., v návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

- a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
- b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

V predmetnej právnej veci žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podaním zo dňa 25. februára 2013 označeným ako „odvolanie proti uzneseniu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku“. Krajský súd vychádzajúc z obsahu podania zo dňa 25. februára 2013, následne

právnú zástupkyňu žalobcu vyzval listom zo dňa 28. februára 2013, aby v určenej lehote riadne vyplnila a doručila priložené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania.

Právna zástupkyňa žalobcu podaním zo dňa 21. marca 2013, doručeným súdu faxom dňa 21. marca 2013, doplneným písomne dňa 22. marca 2013, požiadala o predĺženie lehoty na dokladovanie pomerov účastníka.

Krajský súd prípisom zo dňa 3. apríla 2013 určil žalobcovi novú lehotu na zdokladovanie pomerov 15 dní odo dňa doručenia. Uvedený prípis bol právnej zástupkyňi žalobcu doručený dňa 8. apríla 2013.

Krajský súd vydal uznesenie, ktorým žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov dňa 12. júna 2013.

Majetkové pomery žalobcu nemožno považovať za skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti a konanie o oslobodenie od súdneho poplatku nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Bolo preto výlučne na žalobcovi, aby svoje tvrdenie o nepriaznivých pomeroch sám preukázal, na čo slúži, okrem iných aj tlačivo, ktoré mu krajský súd doručil a ktoré je verejne dostupné i na internete.

Keďže žalobca nepredložil žiadne doklady preukazujúce jeho tvrdenie o nepriaznivej situácii, krajský súd, logicky, nemohol vykonať akékoľvek dokazovanie v tomto smere. Preto bolo správne jeho rozhodnutie nepriznať žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenia o nepriaznivosti finančných a majetkových pomerov.

Následne nemožno prihliadať na počet súdnych konaní, ktorých je žalobca účastníkom, respektíve na úspešnosť iných spoločností nachádzajúcich sa v obdobnej situácii ako žalobca v súdnych konaniach proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky. Bez riadneho preukázania finančných a majetkových pomerov táto skutočnosť osebe nemôže odôvodniť iné než zamietavé rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súdny poplatok za podanie návrhu na začatie konania je splatný dňom vzniku poplatkovej povinnosti, teda dňom podania návrhu na začatie konania - v predmetnej veci dňa 17. decembra 2012 (§ 8 ods. 1, § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb.). Žalobca v čase splatnosti súdneho poplatku tvrdil, že ho uhradí na výzvu súdu. Následné tvrdenie žalobcu o nepriaznivej finančnej situácii v spoločnostiach personálne napojených na C. E., ktoré majú trvať už od septembra 2009, je v rozpore s tvrdením uvedeným v žalobe na č. I. 1, a navyše toto opačné tvrdenie o dôvodnosti oslobodenia od súdnych poplatkov žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal. Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne zdôrazňuje, že dôkazné bremeno leží na žalobcovi, ktorý je povinný sám iniciatívne preukázať dôvody o nemožnosti zaplatiť súdny poplatok a predložiť k tomu dôkazy. Túto svoju zákonnú povinnosť nemôže prenášať na súd, ktorý si má sám zistiť, v ktorých konaniach sú spoločnosti personálne napojené na p. E. účastníkmi konania a zároveň poplatníkmi, aj to akým spôsobom má prepojenosť týchto spoločností vplyv na finančnú situáciu žalobcu a jeho schopnosť zaplatiť súdny poplatok. Zo strany žalobcu ide o bagatelizovanie vlastnej dôkaznej povinnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok stotožnil s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia v súvislosti s prístupom jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní, nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Záverom najvyšší súd poukazuje, že k rovnakému záveru dospel konajúci súd aj v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 5Sžf/64/2013, 6Sžf/78/2013, pričom skutkové okolnosti, právne posúdenie veci krajským súdom, ako aj argumentácia žalobcu v odvolaní, boli v oboch veciach prejednávaných pred najvyšším súdom rovnaké.

Vychádzajúc z uvedeného, žalobca neunesol povinnosť tvrdení odôvodňujúcich priznanie mu oslobodenie od súdnych poplatkov, preto krajský súd dôvodne rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/237/2012 - 29 zo dňa 12. júna 2013 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.